

A hét 3 kérdése

Az elmúlt hét bővelkedett külpolitikai eseményekben: a Szovjetunióban ma választásokat tartanak, és az elmúlt napokban az SZKP és a szovjet állam vezetői találkozottak választóikkal, pénteken Leonid Brezsnyev a Kremlben mondott beszédet. Vance nyugat-európai körúton az olimpia bojkottjához igyekezett társakat szerezni. Nyugati gazdasági szakemberek módosítják 1980-ra a korábbi előrejelzéseiket, ennek okait elemzi heti összefoglalónk.

Hogyan lehet összefoglalni a Szovjetunió külpolitikai törekvéseit a szovjet vezetőik választási beszédeinek tükrében?

Rendkívüli nemzetközi érdeklődés kísérte a héten a szovjet vezetők sorozatos megnyilatkozásait, amelyekre abból az alkalomból került sor, hogy ma, vasárnap az urnákhoz járulnak a szovjet választópolgárok. A választási beszédekben Leonid Brezsnyev, Alekszej Koszigin, Andrej Gromiko és Mihail Suszlov, valamint más vezető szovjet személyiségek sorra-rendre kifejlették a Szovjetunió álláspontját a jelenlegi feszült helyzet okairól, az imperialista nyomással szembeni teendőkről.

Leonid Brezsnyev és a többi szovjet vezető nyomatékkal hitet tett amellett, hogy a Szovjetunió folytatja az utóbbi pártkongresszusokon megfogalmazott békepolitikát, kitart az enyhülés mellett. De tudatában van annak, amit ezt Brezsnyev megfogalmazta, hogy a békét és az enyhülést csak kemény politikai harcban lehet biztosítani. Az amerikai vezetők most Ázsiát és a Közel-Keletet vették célba, miután Nyugat-Európában már sikerült keresztülhajszolniuk rakétafejtő-tervezési terveiket, s például Afganisztán ürügyén minden eddignél élesebb lépésekre ragadtatták magukat. A szovjetellenes hisztéria nem csupán amerikai választási fogás. Washington támaszpontokhoz akar jutni Afrikában, a Közép- és Közel-Keleten.

Ebben a helyzetben a legfontosabb a szocialista országok egységének, összefogásának megerősítése, hogy visszaverhessék az imperializmus kísérleteit, amelyekkel az rá akarja erőszkölni akarát a szocialista közösség államaira. Ami Afganisztánt illeti, a moszkvai felelős megnyilatkozások értésére adták, hogy a Szovjetunió kész megkezdeni csapatai kivonását Afganisztánból, amint teljesen megszűnik a külső beavatkozás

minden formája, s ha ezt garantálja mind az Egyesült Államok, mind pedig Afganisztán minden szomszédja — szögezte le Leonid Brezsnyev. Ez a külső beavatkozás nemcsak az afgán forradalmat, hanem a Szovjetunió déli határait is veszélyezteti. Természetes, hogy ezt a Szovjetunió nem tűrhette, s nem tűrheti.

Felsorakoznak-e az USA mellé nyugat-európai szövetségesei?

Nem mi mondjuk, hanem az amerikai sajtó: Vance külügyminiszternek nem sikerült ráerőszkölnie az Egyesült Államok véleményét a nyugat-európai kormányokra. Villámkörútja során nem tudta elérni, hogy a nyugatnémet, vagy a francia álláspontra alapvetően megváltozzék. Természetesen szép szavakban nem volt hiány most sem. Az Amerikával való szolidaritásról például Genscher nyugatnémet külügyminiszter szinte megindítóan tud szólni. De már Schmidt kancellár nem fukarkodott a bíráló szavakkal sem.

Párizsba csak egy rövid munkaútra idejére látogatott el Vance, aki nyilvánhangot is adott Carter részvételének a francia ellenállás miatt nem jött létre az eredetileg Bonnba tervezett ötös külügyminiszteri találkozó. Másként hatott volna, ha egy ilyen konferencián bármilyen megfogalmazásban sikerült volna valamelyen egységes nyilatkozatot kiadni az USA, Nagy-Britannia, az NSZK, Francia- és Olaszország nevében az afganisztáni problémától az olimpia bojkottjáig.

Rómában és főleg Londonban több megértésre talált Vance, mint Bonnban és Párizsban, de ez elég sovány vigasz. Gazdája számára is, hiszen Carter elnöknek — s ez mind nyilvánvalóbbá válik — a választási kampányban arra lenne szüksége, hogy bizonygatni tudja, íme, mögötte sorakozik fel a „szabad világ”.

Milyenek a nyugati államok gazdasági kilátásai 1980-ra?

Ahogy benne járunk 1980-ban, a nyugati gazdasági szakértők egyre-másra módosítják korábbi előrejelzéseiket. Az OECD, a fejlett tőkés országokat tömörítő gazdasági együttműködési és fejlesztési szervezet (székhelye Párizsban van), most azt jósolja, hogy az idén „zéró növekedéssel” 65 milliárd dolláros fizetési mérleghiánnyal, 10 százalékos meghaladó inflációval és 20 millió embert sújtó munkanélküliséggel számolhatunk! A „zéró növekedés” azt jelenti, hogy nem lesz gazdasági növekedés Londontól Rómáig. Az infláció súlyosbodása csak három országban lesz viszonylag elviselhető: az NSZK-ban, Japánban és Kanadában. A fizetési mérlegben amiatt jelentkezik majd mindenütt hiány, hogy az olajárak emelkednek. Az előző jóslatokban meg arra számítottak, hogy 1980-ban összesen 30 százalékkal lesz drágább az olaj, mint tavaly volt, de a nemzetközi szervezet szakértői ma már másképp látják: 1980-ban az olajárak mintegy 50 százalékkal drágulnak. Franciaország olajszámlája a két évvel ezelőtől 50 milliárd frankról az idén már 110 milliárd frank-ra szökik.

A tavalyi „eredmények” a nyugati országokban sokhelyütt okoztak súlyos gondokat. Olaszországban például tavaly 21,4 százalékos volt az infláció, a lira vásárlóereje tehát az egyötödénél nagyobb mértékben csökkent. Franciaországban a január végi hivatalos adatok szerint 1 468 900 ember keresett munkát. Nagy-Britanniában a konzervatív kormány gazdaságpolitikája egyre nagyobb ellenállásba ütközik. A munkáspárti ellenzék a parlamentben bizalmatlansági indítványt terjesztett be. A népi tiltakozás leglátványosabb megnyilvánulása a nagy acélstrájk, amely az év első munkanapján robbant ki.

A tőkés világ válsága vetíti fel napjaink nemzetközi helyzetének hátterét, a gazdasági gondok elől menekülni akarván azonban ellentmondó célokat követnek a tőkés kormányok. Nem egy közülük például a fegyverkezést, a hadilipar igényeinek kielégítését tartja „jótékony” hatásúnak...

Pály József

Afganisztáni kormánynyilatkozat

● Kabul (MTI)

Péntek délután az Afganisztáni Demokratikus Köztársaság biztonsági szerveinek — a lakosság közreműködésével — sikerült ártalmatlanná tenniük ellenforradalmárokat egy csoportját.

Letartóztatták az amerikai Központi Hírszerző Hivatal (CIA) több ügynökét, így az amerikai Robert Leet, valamint tizenhat pakisztáni ügynököt. A kémeknél nagy mennyiségű fegyvert, irratanyagot és nyugati valutát találtak. Robert Lee elismerte, hogy a pakisztáni Peshawarban tartózkodó amerikai állampolgárok részt vesznek azoknak az ellenforradalmi erőnek a kiképzésében, amelyeket a Kizilabánban tartottak.

Az említett eseményekkel kapcsolatban az afgán fővárosban késő este közzétették az Afganisztáni Demokratikus Köztársaság kormányának nyilatkozatát.

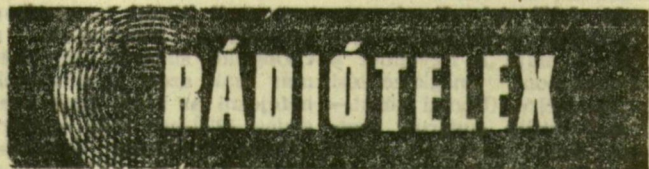
A nyilatkozat arra hívja fel a figyelmet, hogy az afgán fővárosba fegyveres zsoldos bandák szivárognak be, amelyek diverzán akciókat szerveznek, gyilkolják a békés lakosokat. A nyilatkozat közli, hogy az említett letartóztatott ellenforradalmárokat forradalmi bíróság elé állítják.

Az afgán néphez, valamint a világ valamennyi népéhez és kormányához intézett nyilatkozat leleplezi az agresszív amerikai imperializmust, amely — Nagy-Britanniával, Kínával, Pakisztánnal és Izraellel szö-

vetségben — hadüzenet nélkül háborút folytat Afganisztán ellen.

Mint a kormánynyilatkozat megállapítja, az afgán nép, az ország kormánya és biztonsági erői, az Afganisztáni Egyesült Népi Demokratikus Párt vezetésével — széles nemzeti frontba tömörülve — folytatják harcukat az ország belügyeibe való minden beavatkozás ellen, megvédik az ország függetlenségét, szuverenitását és területi egységét.

Afganisztán kormánya határozottan leszögezi, hogy visszaver minden olyan támadást, amely az ország szuverenitása ellen irányul. „A forradalmi Afganisztán ebben a harcában nincs egyedül, számíthat a világ minden haladó erejének támogatására.”

ÜDVÖZLŐ TÁVIRAT

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága táviratban üdvözölte a Bangladesi Kommunista Párt III. kongresszusát.

A VSZK RENDELETE

Vietnam erőit az ország területi vízei feletti ellenőrzést — adta tudtul a vietnami kormány rendelete. Eszerint minden vietnami tengeri vizeken tevékenykedő külföldi hajónak tartania kell magát a VSZK által kiadott rendeletekhez, tiszteletben kell tartaniuk Vietnam szuverenitását.

TERRORTÁMADÁSOK

A dél-afrikai fajúldozó rendszer katonai egységei januárban 44 légi- és szárazföldi támadást hajtottak végre Angola ellen — jelentette az angolai nemzetvédelmi minisztérium. A minisztérium közleménye szerint a támadások következtében 11 személy — többségük polgári — életét veszítette, és sokan megsebesültek. A támadások elsősorban gazdasági célpontok, valamint szállítási-összeköttetési vonalak ellen irányultak.

BEFEJEZŐDÖTT A LÁTOGATÁS

Daniel Arap Moi kenyai elnök befejezte háromnapos hivatalos washingtoni látogatását és hazautazott. A kenyai elnök Washingtonban ígéretet kapott arra, hogy a következő pénzügyi évben az Egyesült Államok megduplázza a Kenyának eddig nyújtott segélyt, cserében azért, hogy az amerikai haditengerészet fokozottabb

mértékben veheti igénybe Kenya kikötőit.

A VISZTULA HASZNOSÍTÁSÁRÓL

Varsóban nyilvánosságra hozták a LEMP VIII. kongresszusának utolsó, eddig még nem publikált dokumentumát. A határozat tárgya az ország legnagyobb folyójának, a Visztulának szabályozása és gazdasági hasznosítása, valamint az ország víztartalékainak kihasználása.

Az enyhülés jegyében

● Budapest (MTI)

Az enyhülés elleni, ismétlődő támadások közepette különösen figyelemre méltó találkozóznak, magyar-olasz fórumnak ad otthont február 28—29. között Budapest. A két eltérő társadalmi berendezkedésű ország képviselői évente megrendezett eszmecserejének a mostani megbeszélésnek a jelentőségéről Gyulai Gyula, a Külügyi Intézet igazgatója, az európai biztonság és együttműködés magyar nemzeti bizottságának elnökségi tagja, a fórumon résztvevő magyar küldöttség vezetője adott nyilatkozatot az MTI munkatársának.

A mai nemzetközi helyzetben különösen hangsúlyos az a tény, hogy a rendszeres eszmecsere biztató talákozósorozat az Európában az 1960-as évek második fe-

leben kibontakozott enyhülési folyamat hívta életre. Ennek megfelelően az eddig lezajlott fórumoknak is alapvető feladatuk volt, hogy munkájukkal hozzájáruljanak a biztonság, az együttműködés erősítéséhez, a kapcsolatok szélesítéséhez.

A mostani fórumhoz előljáróban leszögezzük: a magyar-olasz kapcsolatok e szerves részét jelentő találkozóknak nem szűntek el az eredeti szerepüket. Ennek megfelelően, az itáliai kereszténydemokrata, kommunista és szocialista politikusokból álló küldöttség előzetes beleegyezésével, a budapesti eszmecsere napirendjén első helyen szerepel az európai enyhülés és együttműködés tartalmának, perspektívájának megvitatása, különös tekintettel a leszerelési összefüggésekre.

A tanácsai munkáról*

Tapasztalatok és tennivalók

Felmerülhet a kérdés: a beruházások, a település-fejlesztés tényleg a költségvetési gazdálkodásban az 1980. évi előirányzatok kellő fedezetet nyújtanak-e az alapvető fontosságú feladatok megoldásához?

Úgy látszik, hogy igen, de csak az igények szigorú rangsorolása mellett, ha kötetlenül tartjuk magunkat az 1980. évi jóváhagyott terveinkhez. Elhatározott szándékunk, hogy az elmúlt évben tervben felül megépült óvodai és bölcsődéi helyek, a kialakított általános iskolai napközis csoportok működéséhez biztosítani fogjuk a pénzügyi feltételeket. Ezeket úgy finanszírozzuk, hogy közben érvényesítjük a közkiadások mérséklését, nagyobb mértékben mozgósítjuk tartalékainkat, visszafogjuk, sőt helyenként abszolút összegben is csökkentjük a nem alapellátást jelentő feladatok kiadásai előirányzatait. Az 1980-as

év előirányzatai mintegy 700 óvodai, 265 bölcsődéi hely, 39 általános iskolai napközis csoport, 50 kórházi ágytöbblet működési feltételeit is biztosítják. Átlagosan 5 százalékkal többet tudunk költeni a gyógyszerekről.

Változatlanul elsődlegesnek tekintjük lakásépítési céljaink megvalósítását. A célcsoportos lakásfejlesztésre 1980-ban több mint 1,3 milliárd forint áll rendelkezésre, s ebből 1881 új lakás befejezését kell biztosítani. Ez évi tanácsai feladataink teljesítése esetén az év végén mintegy 60 új általános iskolai tanteremmel, 3 orvosi rendelővel és 5265 négyzetméter lakáskapcsolódó beruházásként megvalósuló kereskedelmi létesítménnyel is gazdagabbak leszünk.

Nagyon lényegesnek tartom: a helyi tanácsok 1980-ban annak ismeretében gazdálkodjanak, hogy a központi és megyei fejlesztési, költségvetési eszközök, a tervszerűtlen tevékenység miatt képződő több-

letköltségek fedezetét nem biztosíthatják és nem is biztosítják. Ismételtén szóvá teszem, hogy a kismértékű javulás ellenére még korántsem kielégítő a tanácsai beruházások megvalósításában részt vevő szervező, beruházó, kivitelező szervezetek tevékenysége sem. Ezek — bár a korábbinál jobban és realitásban számolnak a tanácsok tényleges fejlesztési lehetőségeivel — még mindig csak a szükségesnél kisebb aktivitással keresik a gazdaságosabb, a hatékonyabb megoldásokat. Nem tartható tovább, hogy az esetek egy részében az eredetileg szükséges célok költségesebb megvalósítása csökkentse a lehetőségeinket.

Idén is változatlanul fennmarad a költségvetés és a fejlesztési alap területi eloszlásának az a belső struktúrája, amely a tényleges társadalompolitikai és településfejlesztési szükségletekhez igazodva, mintegy kétharmad — egyharmad megoszlást tartalmaz Szeged és a megye többi települése között a fejlesztési célok és ennek fordított arányát a működési feltételeket biztosító költségvetési előirányzatok tekintetében.

Ismeri, hogy az 1979-es év a mezőgazdasági termelésben nem hozta meg a kívánt és a tervezett eredményeket. A növénytermelésben, elsősorban a gabonatermesztésben bekövetkezett, jórészt időjárási okokra visszavezethető elmaradást az állattenyésztés eredményei sem tudták el-

lensúlyozni. Ezért tanácsai szerveink 1980. évi tevékenységének egyik kiemelt területe a mezőgazdasági termelés fejlesztésének elősegítése. A gazdaságosan előállított, piacképes termékek mennyisége ugyanis minden más irányú szükségletünk kielégítésének előfeltétele.

A megye mezőgazdaságának öt évre szóló középtávú terve teljesítéséhez az szükséges, hogy 1980-ban mintegy 5,5 százalékkal nagyobb termést tudjunk elérni. Ez az előirányzat jelenleg realitának, teljesíthetőnek látszik. Az 1980-as év indulása ugyanis termelési oldalról kedvezőbb képet mutat a korábbi éveknél. A 97 ezer hektár ösi vetés, a tavasziak előkészítése a múlt év végén jó ütemben haladt és időben befejeződött. A gabonák jelenlegi állapota kedvezőbb, mint a múlt évben. Alapvetően biztosított az állatállomány takarmányszükséglete is.

Ebben az évben a hosszú távú tervek koncepció alapján 25 ezer hektáron folytatjuk a meliorációt, a talajjavítást, biztosítjuk a belvízvédelmet. A javuló termelési feltételek azonban csak akkor hozhatják meg a várt és szükséges eredményt, ha párosulnak a fegyelmzett munkával, a takarékosossággal, a termelési és tenyésztési technológiák betartásával. Mindebben jelentősök a tartózkodóknak, hiszen ma még lényegileg azonos természeti adottságok mellett is komoly eltérések tapasztalhatók a ter-

* A cikk első részét lapunk szombati számában közöltük. (A szerk.)